

DIRVA

Nr. 45

Balandis-April 16, 1962

Cleveland, Ohio

Siūlo plėsti prekybą su Maskva

JAV Kongreso studijinė grupė įteikė savo sugestijas prekybi-
niams santykiams su Sov. Sąjun-
ga ir sateliniais kraštais pra-
plėsti.

Kongresmanas St. B. Derouni-
anas, respublikonas iš New Yorko
valst., netrukus parašė Prezi-
dentui Kennedžiui laišką, iš-
reikšdamas savo susirūpinimą
tokiu studijų grupės siūlymu. Ta

studijų grupė veikt valstybės pa-
sekretoriui Geroge W. Ball va-
dovaujant.

Studijų grupės pranešime siū-
loma, kad JAV atsiskaitytų savo
neigiamą nusistatymą prekybos
santykiams su komunistiniu blo-
ku plėsti. Tame pranešime su-
gestijuojama atsižvelgti į
Chruščėvo pageidavimus, pa-
reikštus sovietinio bloko nariams
nevengti prekybos plėtojimosi su
kapitalistiniu pasauliu.

Savo laiške Prezidentui, St. B.
Derounianas, tarp kita ko, sako,
kad leidimasis prekybinius san-
dėrius su komunistiniu bloku ne-
žada nieko kito, kaip įprasto su-
tarčių laužymo.

Daugiausia susirūpinimo kelia
faktas, kad raporte sugesti jonuo-
jama pakeisti įstatymus, kurie
sieją prekybines sutartis su kraš-
to saugumui kenksmingais sandė-
riais.

Kongresmanas tai nesivaržy-
damas ir klausia Prezidento: "Ar
sutinkate su raportu rekomenda-
cijomis prekybai su komunistinė-
mis valstybėmis praplėsti?"

Kongresas tytomis buvo papra-
šytas nekeisti įstatymus, varžan-
čius prekybą su Sovietiniu bloku.

DERYBOS DĖL DERYBŲ

Sekretoriaus Dean Rusko
ir Sovietų ambasadoriaus
A. F. Dobrynino pasitari-

mai Washingtone Berlyno
klausimu prasideda nuo taš-
ko, kurį padėjo Ženevoje D.
Ruskas su A. Gromyko. Pa-
grindiniu derybų tikslu lai-
komas abiejų pusių noras
išlaikyti Berlyne "taiką"
bent derybų periodui.

Derybose, kaip paprastai,
savo reikalavimais ir diplo-
matiniais manevrais pir-
muoju smuiku groja sovie-
tų atstovas.

Iš viso atrodo, kad dery-
bos Berlyno klausimu sieja-
mos su JAV tvirtu pasiry-
žimu pradėti atmosferinius
atominių ginklų bandymus.
Susilaikymas nuo tų ban-
dymų rusams kainuotų su-
silaikymą nuo neteisėtų
trūkdytų Vakarų susisieki-
mams su Berlynu. Sovietai
jau dabar naujų derybų iš-
vakarėse, neslepia savo tik-
slą kaip galint sumažinti
okupacinio statuso Berlyne
įtaką, siekiant išsiderėti
okupacinių kariuomenių pa-
keitimui Jungtinių Tautų ar
neutraliųjų priežiūra. Visa
tai palengvintų sovietams
pasirašyti taikos sutartį su
Rytų Vokietija, tam tikrą
kontrolę pasilikiant sau.
Vak. Berlyno ir su juo su-
siesikimo klausimuose. Bet
tai ir būtų žingsnis pirmyn
susikaldytos Vokietijos iš-
laikymui ilgesniam laikui.

LENKŲ DIPLOMATAI VERTĖSI NARKOTIKŲ KONTRABANDA

Vienas Lenkijos užsienio reik-
kalų ministerijos aukštas parei-
gūnas ir bent du diplomatiniai
kurjerai areštuoti ryšyje su di-
dele kontrabandos afera. Sulai-
kyta daugiau nei 100 asmenų, ku-
rių keletas plačiai pažįstami lenkų
visuomenėje. Jie dabar laukia
teismo sprendimo. Du lenkų diplo-
matų, vienas Vienoje, kitas
Romoje, sąryšyje su šiuo skan-
dalu pabėgę. Tardymas tęsiasi
jau pusę metų ir vis dar ne-
užbaigtas.

Areštuotieji pareigūnai slapta
išgabėję Vakarų Europon auksą
ir platiną iš Sovietų Sąjungos
ir narkotikus iš raudonosios Kini-
jos. Iš Vakarų į Rytus jie gabe-
nę nedidelių, bet labai vertingus
išdirbinius. Kiek galima spręsti
iš negausių oficialių žinių, š.m.
vasario mėn. paaiškėję, kad šiai
Vakarų-Rytų kontrabandos afe-
rai naudojami diplomatiniai va-
lizai. Lenkijos užsienio reikalų
ministerijos diplomatinį kurjerį
veikla sustabdyta dviem sa-

vaitėm, kad padėti tardymui teis-
mo įstaigoms.

Areštuotasis užsienio reikalų
ministerijos pareigūnas, kurio
vardas žinomas, bet kuris dar
oficialiai nekaltinamas, patalpin-
tas į Varšuvos kalėjimą sykiu su
keleta kitų kaltinamųjų, tame tar-
pe buv. valstybinio ūkio žurnalo
"Zycie Gospodarcze" redaktori-
um Tepliciu. Jis sykiu su žmo-
nu ir dar vienuolika kitų pakliu-
vo visai netikėtai. Vienas šios
grupės dalyvių prašęs savo drau-
go, aukštą pareigūną nuvežti vi-
enam jo pažįstamam Austrijoje
skardinę mėsos konservų. Per
apsirikimą skardinė atidaryta jau
Varšuvoje ir vietoj mėsos kon-
servų rasti auksiniai pinigai.

Krokuvoje areštuotas dvi mo-
ters, kurios pardavinėję kon-
trabandos keliu iš Vienos gautas
prekes. Kiek žinoma, teismui
atiduotas plačiai žinomas Varšu-
vos gydytojas, vienas Lenkijos
atominės energijos komisijos na-
rys ir kiti žymūs asmenys.

Pažaislio vienuolyno rūmai, kuriuos Nepriklausomybės laikais kauniečiai mėgdavo pavasarį lankyti.

Abejonės sėkla bujoja Sovietijoj

Sovietų Sąjungoje yra apie 100
milj. žmonių, kuriems staliniz-
mas nėra niekas kitas, kaip tik
baugus kldikystės atsiminimas.
Tai toji jaunoji karta, kuri dar
nepasiekus 25 m. amžiaus. Ji
sudaro beveik pusę visų Sov.
Sąjungos gyventojų, ji akiai ne-
seka savo bolševikiškuosius se-
nelius, ji nepalaužia baimės. Šio-
ji karta vadinama žuvusia, nors
jos tikras pavadinimas būtų ieš-
kančioji karta.

Dar nesukakus dešimtmečiui
nuo Stalino mirties, rusų jaun-
sios kartos galvosena pasikeitė.
Dekadansas - žodis, kurio tuo-
met niekas neišdrįsdavo išarti,
dabar jau pasidaręs simboliu.
Jaunieji, prasilavinę rusai žavi-
si džazu, abstrakčiuoju menu, va-
karietišku literatūra, kurią jie
skaity vertimuose, tačiau laik-
raščiai, apart komunistinių,
jiems neprieinami, ir žinios, ku-
riuos juos pasiekia iš laisvojo pa-
saulio, visai skurdžios. Vis dėl-
to viešai diskutuojama apie sis-
temos klaidas, kas seniau buvo
laikoma erezija.

Šios kartos drąsiausieji kovo-
tojai - tai rašytojai ir poetai.
Tai toji kūrėjų grupė, kuri Sta-
lino laikais buvo tvirčiausiai įkin-
kyta į diktatūros vežimą, turėjo
vergauti "socialistiniam realiz-
mui", turėjo gaminti komunistų
partijos masinę propagandą ir
buvę pavadinti "sielų inžinieriais".
Tačiau rusų poetų tarpe-
nu Puškino iki Pasternako - vi-
suomet atsiradavo sukilėlių
prieš despotizmą. Dabar žymiau-
sis jų - Evgenijus Jevtušenko, 28
m. amžiaus jaunuolis, gimęs Si-
bire užaugęs Maskvoje, ir, anot jo

Pasirodo, kad kontrabandą pir-
ma atidengus Vienos policija, ku-
ri jau pereitą vasarą pastebėju-
si didelį narkotikų antplūdį Aus-
trijos sostinėje. Pėdsakai nuve-
dę prie lenkų emigranto, kuris
atidengęs pristatymo šaltinius.
Rugpjūčio mėn. areštuotas
Varšuvos klinikos direktorius, o
po to sekę kiti suėmimai. Kada
policija norėjusi sutraukti tinklą
tampriau, du diplomatai pabėgę.
Vienas jų turėjęs Romos banke
600.000 dolerių. (epš)

kilęs iš ukrainiečių, totorių ir
latvių kelmų, kurie "niekuomet
nebuvo kolektivizuoti". Tai šiuo
metu pats populiariausias savo
kartos poetas. Maža to, kad jo
kūryba susilaukė didelį skaičių
laidų ir išversta į 16 kalbų. Jo
kūriniai, kurie per "pažangūs"
ir per radikalūs spausdinimui,
padauginami rotaciniu būdu at-
skirais lapeliais ir gaudyte gau-
domi nuo Baltudijos iki Centra-
linės Azijos. Tai tokia publikaci-
jos priemonė, dėl kurios seniau
ne vienas platintojų netekdavo
galvos.

Trumpai sakant, naujoji rusų
rašytojų karta ieško tiesos. Ma-
tant šią tiesą išguitą iš žemėla-
pių ir iš istorijos, rašytojai ją
ieško gyvenimo faktuose. Jevtu-
šenko vienoje savo poemoje pa-
sakęs, kad "tiesa gera, tačiau
laimė dar geresnė, bet be tie-
sos negali būti laimės". Ne ma-
žiau būdingi ir kiti jaunuolių
išsireiškimai. 21 m. amžiaus ge-
ologijos studentė Nina supranta
tiesą kaip "pareišką visuomet
kalbėti ir elgtis pagal savo ti-
kėjimą ir idealus". Kita to pat
amžiaus studentė Marusia dar
vaizdžiau stoja prieš partijos
liniją: "Aš netikiu Dieviu, bet
esu anti-antireliginė. Nesutinku
būti ateiste, užtat, kad propa-
ganda verčia mane būti tokia."
Kitoje vietoje Jevtušenko tvir-
tina, kad Rusijoje nėra absolu-
tinės tiesos, nes ten "nėra ti-
kėjimo, o tikėjimas reiškia mei-
lę, bet meilės ten nėra".

Žinoma, naujoji galvosena dar
nepasiekia visus tuos milijonus
jaunuolių, kurie dirba kolchozu-
se arba dirbtuvėse prie konvei-
jerių, tačiau toji dalis jaunuome-
nės, kuriai pavyksta pasiekti
mokslą, ima galvoti vis savis-
totviau. Kuo labiau juos puola
Chruščėvo agitatoriai, tuo labiau
jie vengia lozungų ir ideologi-
jos, lygiai kaip amerikietis daž-
nai išjungia savo televiziją, kad
nematytų įkyrių reklamų.

Nors jaunimas ir nepažįsta ki-
tokio režimo ir jo žinios apie
Vakarų pasaulį labai skurdžios,
tačiau jis, pagal turistų pasako-
jimus, drąsiai kritikuoja šį re-
žimą ir mielai pasinaudoja va-
karietišku gyvenimo patogumais,
žinoma, be kapitalizmo daromų
klaidų. Vis dažniau pakyla balsai
prieš biurokratizmą, plakatizmą
ir besieliskumą. Priekaištas, kad
asmeninės gerovės siekimas ne-
siderina su visuomenės intere-

tais, susilaukė atsakymo net laik
raštyje "Komsomolskaja Prav-
da": "Mes nekuriame komunizmo,
kad miegoti ant vinių!"

Po Kubos revoliucijos jauni-
mas ėmė žavėtis Castro, ideali-
zuoti jį ir kelti į didvyrius, bet
Jevtušenko, pernai aplankęs Ku-
bą, "Pravdoje" pasisakė: "Revo-
liucija gali būti žiauri, bet, po
velnių, ne kvaila!"

Kalbant apie rusų jaunąją kar-
tą, poetas Jevtušenko tenka api-
budinti kiek plačiau, nes jis ska-
tomas šios kartos vėliavmešiu.
Jo gyvenimo ir kūrybos kelias
labai margas ir audringas. 1957
m. išleistoje poemoje "Nihilis-
tas" jis rašo apie siaurakelį
studentą, kuris skaitė Hemming-
way'ą, statė Picasso aukščiau už
Stalino portretistą Gerasimovą ir
kurį jo siaurai protaujantieji tė-
vai pasmerkė už "nerusišką sko-
nį". Po to, kai studentas žuvo
išgelbėjęs draugo gyvybę, jo pa-
liktas dienoraštis paliūdijo, kad
jis buvęs visai ne nihilistas, bet
"švarus ir tiesus". Už šią po-
emą tais pačiais metais Jevtu-
šenko buvo išmestas iš komjauni-
mo kaip nihilistas. Po dviejų
metų priimtas atgal, jis vis
dėlto tęsė savo pradėtą kelią.

Jo priešai partijoje jį išvadino
pesimistu, revizionistu, forma-
listu ir visais kitais - istų var-
dais iš bolševikiškojo žodyno, ta-
čiau oficialiai pripažintieji lite-
ratūriniai leidiniai tiesiog gaudjo
jo darbus. Vienas kritikų išsi-
reiškė, kad jei Jevtušenko pa-
norėtų skaityti savo kūrinčius
Maskvos Lužnikų stadijone (kur
telpa 105.000 žmonių), visos vie-
tos būtų užimtos.

Nukrypstant į kitą priešybę,
vakarietis kritikai jame mato
sukilėlį prieš režimą ir vaka-
rų draugą. Tačiau jis pats pa-
reiškęs, kad "mano kraštui pri-
klauso mano gyvenimas ir mano
mirtis". Jį ir jo pasekėjų grupę
būtų galima pavadinti legalia opo-
zicija - tai išsireiškimas, kurio
prieš dešimt metų niekas nepa-
žinojo. Kad režimas jį neskaity-
tų pavojaus tiesiogine prasme, tą
liūdija vieno žymaus sovietų pa-
reigūno, žinomo antistalinisto
žodžiais: "Jevtušenko ir Co. - tai
ne vėžys, bet tikrai sloga."

Kaip ten bebūtų, ieškančiosios
kartos poetų įtaka visuomenėje di-
delė ir galvojančiosios rusų jau-
nuomenės sielos pasėta abejo-
nės sėkla ten surado derlingą
žemę. (epš)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

BADAS PLEČIASI...

Pirmą kartą po dviejų metų
Pekine buvo susirinkęs Kini-
jos liaudies kongresas, arba
komunistinis parlamentas.

Pagal konstituciją jis turi
susirinkti kiekvienais metais,
kad išklausius vyriausybės
pranešimų. Šį kartą sesija
įvyko didžiausio paslaptį ir
joks pranešimas nebuvo pas-
kelbtas, gal tik tiek, kad Chou
En-lai patiekė įprastą rapor-
tą.

Paslapties priežastys aiš-
kios. Vyriausybė negalėjo
kongresui neduoti raportų, bet
paskelbus viešai, jis labai pa-
kenktų vyriausybės prestižui
krašte ir pasaulyje.

Chou En-lai tegalėjo pasa-
kyti, kad po dvylikos metų nuo
to laiko kai buvo įvestas komu-
nistinis režimas, Kinija
pergyvena labai pavojingą eko-
nominę krizę.

Žemės ūkio politika prie komu-
nistinio režimo nedavė lauk-
tų rezultatų. Jaučiamas didelis
maisto trūkumas ir kai kuriose
Kinijos provincijose plečiasi
badas, kas lėtina pramonės
gamybą.

Šita krizė žemės ūkio sri-
tyje yra charakteringa komu-
nistiniams kraštams. Jiedaro
pažangą pramonėje, bet nesu-
geba duoti gyventojams iki so-
ties pavalgyti.

Komunistinė Rusija po re-
voliucijos pergyveno kelis di-
delius badmečius. Net ir šiandien
ši problema ten tebėra
neišspręsta. Aną dieną Churš-
čiovas partijos centro komite-
tui pastebėjo, kad vis dar ne-
pasiekta užsibrėžti skaičiai
maisto gamyboje.

Bet jei žemės ūkio padėtis
yra rimta Sovietų Sąjungoje,
ji kritiška komunistinėje Ki-
nijoje.

Prieš ketvirtą metų Mao
buvo užtikrinęs kinus, kad mai-
tinimosi problema galutinai
sutvarkyta. Buvo organizuojama
mos komunos, kuriose keli
tūkstančiai asmenų turėjo
bendrai dirbti žemę, bendrai
gyventi ir bendrai maitintis.

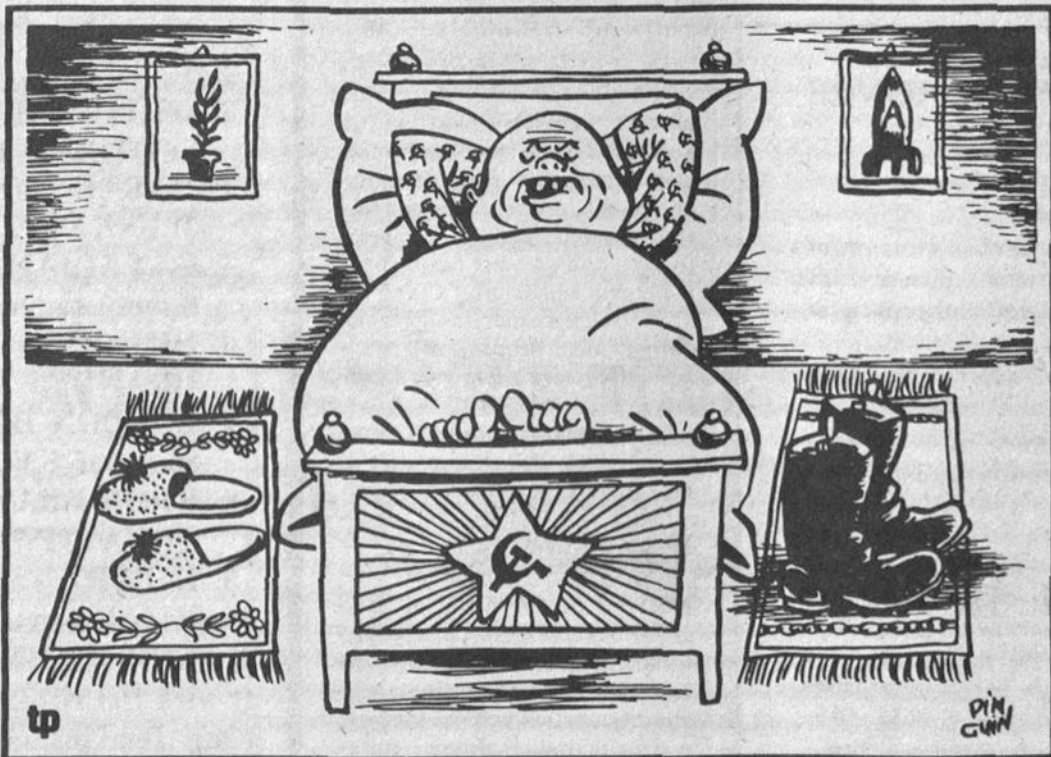
Pradžioje sekėsi. Javų der-
lius iš 170 milijonų pakilo iki
500 milijonų. Atrodė, kad už-
teks ne tik žemės ūkio, bet ir
pramonės darbininkams iš-
maitinti. Ir gal dar liks eks-
portui į Afriką ir Aziją.

Bet šiandien iš to liko tik
burbulas.

Pereitais metais derlius
buvo geras, bet produkcija li-
ko 1958 metų lygyje, o gyven-
tojų padidėjo 30 milijonais.

Vyriausybė atsisakė nuo
milžiniškų komunų ir bandė
organizuoti nedidelius kolho-
zus. Į kaimą buvo siunčiami
pagelbėti iš miestų darbinin-
kai. Bet tas neišgelbėjo padė-
ties.

Šiandien Kinijoje badas ple-
čiasi ir jam nematoma galo.

Vakariečiams kiekvieną rytą būna neišku, į kurią pusę Nikita nuleis kojas...

Amerikos "taikos planas"

Ruošiantis tolimesniams dery-
boms su sovietais, JAV paskelbė
santarvininkams savo planą dėl
kurio abejonės jauspėjo pareikš-
ti Vak. Vokietijos ir Prancūzijos
vyriausybų sluoksniams.

Tas JAV planas siūlo štai ką:
* JAV ir Sov. Sąjunga pasižada
vengti atominių ginklų plėtotę,
* Pasikeisti tarp NATO ir Var-
šuvos karinių santarvių nepuoli-
mo deklaracijomis,
* Įsteigti komitetus, sudarytus
iš Vak. ir Rytų Vokietijos atsto-
vų, tam tikriems "techniniams"
abiejų pusių susisiekimo klau-
simams aptarti,
* Įsteigti tarptautiniai autori-
tetingą organą susisiekimui tarp
Vak. ir Rytų Berlyno prižiūrėti.

Tame plane figuruoja dar eilė
sugestijų, jų tarpe ir pastovi ke-
turių didžiųjų užsienio reikalų
vice ministerių konferencija, re-
guliariai posėdžiaujanti Berlyno
klausimams svarstyti.

Vak. Vokietija rodo rimtą su-
sirūpinimą dėl tokiose sugestijo-
se formaliai pripažinimo Rytų
Vokietijos ir iš derybų dienot-
varkės išjungimo Rytų ir Vak.
Vokietijos susivienijimo klausimo.

1959 m. derybose Berlynas bu-
vo imamas kaip vienas, tuo tar-
pu šiuo metu Rytų Berlyno klau-
simas, kaip toks jau nediskutuojama,
taigi, jis jau laikomas Rytų
Vokietijos dalimi. Mūrinė siena
jau būtų laikoma ir juridine siena.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

MOSHER - LALLY CHEVROLET CO

SEE THE NEW MOST OUTSTANDING

1962 CHEVROLET

Bedford, Ohio

566 Broadway

BE 2-1880

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

M. WINOGRAD & COMPANY

MAURICE WINOGRAD, Mgr.

2020 EUCLID AVE

CHerry 1-3637

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

Žvilgsniai RAIMUNDAS MIEŽELIS

KAS YRA JAUNOJI KARTA?

Retai, bet tvirtai pasirodęs žurnalas Metmenys šiomis dienomis pradžiugino skaitytojus savo ketvirtąja knyga. Ši, kaip ir dvi ankstesnės knygos yra 192 puslapių dydžio pilna gan įvairios medžiagos, nors vyrauja grožinė literatūra ir jos kritika.

Zenonas Rekašius teigiamai recenzuojamas ketvirtąją knygą (Dirva Nr. 26 š.m. kovo 2 d.) nenori sutikti su paantraštinu priedašu, kad Metmenys yra "Jaunosios kartos kultūros žurnalas" sakdamas: "susidaro išpūdis, jog čia tik prekė siūlančio pramonininko reklama". Piliškai galime pritarti Zenonui Rekašui, kad "amžius kultūriniam gyvenime yra bereikšmis" ir "jog jauna mintis nebūtinai priklauso jaunims žmonėms". Tai žinoma yra tiesa, bet manome, jog priedašas "Jaunoji Karta" Metmenims tinka dėl keletos priežasčių.

Pirma, iniciatyva žurnalui leisti išėjo beveik išimtinai iš jaunų žmonių (mūsų kultūriniam ir politiniam gyvenime) daugiausia iš Santaros-Šviesos Federacijai prijaučiančiųjų.

Antra, Metmenimis rūpinasi (ieško straipsnių, organizuoja finansus, atlieka visus techninius darbus) vėl maždaug tos pačios kartos žmonės.

Trečia, reikia pripažinti kad dauguma straipsnių yra parašyti bendradarbių, kurie literatūriniai, visuomeniniai subrendo, ėjo mokslus ar juos baigė jau išėjimoje. Čia mums rodo ir yra pagrindinė atskirimo riba tarp vadinamųjų vyresniosios ir jaunesniosios kartų. Kur priskiriamas bent dar šiuo metu žmogus apsprendžia tai kiek laiko jis turėjo galimybių reikštis Nepriklausomos Lietuvos kultūriniam ir politiniam gyvenime. Palyginkime kad ir šio Metmenų numerio bendradarbių sąrašą, išspausdintą viršelyje. Iš aštuoniolikos pavardžių šešiolika be abejonės atitinka čia mūsų pavartotai jaunosios kartos apybrėžai.

Ketvirta, iš Metmenų padvelkia jaunatviškesnis vėjelis (nors norėtusi jame matyti dar daugiau jaunystės gaivališkumo, drąsumo ir nerūpestingumo). Skiriamasi nuo kitų lietuvių žurnalų ir mėninių apipavidalinimų ir techniniuose klausimuose (formate, laužyme) įtrauktų bendradarbių sąrašų ir jų nagrinėjamų temų turiniu.

Mūsų šitiktinimu Metmenų leidėjai pilnai pateisinami, kad pridėjo paantraštinę "jaunosios kartos kultūros žurnalas". Kaip sakoma skaitytojams su ketvirtąja knyga išsiuntinėtame lapelyje "Šis Metmenų numeris, kaip ir ankstesnieji, yra sutelkęs plačią skalę bendradarbių, įvairių krypčių ir specialybių, bet turinčių bendrą tikslą -- kurti vankarietišką lietuvių, literatūros ir dailės kūriniais išreiškiant šiandieninio, dvasiškai gyvo žmogaus pergyvenimus, nusakant juos sukauptos minties straipsniais. Iš praeties paveldėtų didžiųjų dalykų Metmenys, kaip pastebėjote, neignoro, bet bandė juos interpretuoti savo šviesiu, šiandienišku žvilgsniu. Galvojame, kad šiems Metmenų tiks-

lams jūs irgi pritariate, o, jei ir nepritariate, mokate įvertinti tokių pastangų reikalingumą."

Tikrai Metmenų leidėjai verti jų pastangų įvertinimo tiek ir jaunosios tiek ir vyresniosios kartos tarpe. O vienintelis įvertinimo būdas yra Metmenų skaitymas ir prenumeravimas. Metmenys gaunami administracijoje: Ramojus Vaitys, 615 Hinman Ave, Evanston, Ill. Keturių numerių prenumerata 4 dol., Garbės prenumerata 10 dol., atskiro numerio 1,50 dol.

ŽINGSNIS KANADOS POLITIKON

I vietinių kraštų gyvenimą kiek organizuočiau iki šio laiko ėjo tik Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių sudarydami įvairius komitetus respublikonų ar demokratų kandidatams remti. Malonu tad buvo rasti "Nepriklausomoje Lietuvoje" žinutę jog Kanadoje, Toronte, susiorganizavo komitetas norįs palaikyti ryšius su Kanados Liberalų partija, įsijungti į politinę akciją remiant Liberalų atstovus ir ruošti dirvą, kad ir lietuvių kilmės kanadiečiai galėtų patekti į valdžios vietas.

Kanadiečių pastangos sveikintinos ir linkime nenuleidžiant rankų stipriai padirbėti. Ypač būtų svarbu atriepti dėmesį į lokalinio pobūdžio rinkimus, kuriuose pradžioje lengviausia pasiekti apčiuopiamų rezultatų.

Liberalų partijos lietuvių organizacinį komitetą sudaro J. Strazdas, arch. A. Banelis, arch. V. Petrulis, inž. G. Šernas ir Aug. Kuolas. Komiteto nariai jau yra davę nemažą įnašą į Kanados lietuvių gyvenimą. Ypač malonu komiteto sąrašą matyti judrius jaunosios kartos veikėjus, baigusius mokslus jau Kanadoje. Lauksime, kad komitetas apie savo pastangas, praktiškus patyrimus ir veiklą painformuos ir JAV skaitytojus.

KIEK DIRBAMA LIETUVYBEI?

Atidžiai sekame Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veiklą ir spaudą. Tai be abejonės finansiniai pajėgiausia lietuviškoji organizacija, turinti daug nuopelnų ir atlikusi visą eilę naudingų uždavinių Amerikos lietuvių gyvenime. Beveik kiekviename Tėvynės numeryje yra rašoma apie įvairius narių verbavimo vėjus ir būtinumą įjungti naujų jėgų. Tuo pat metu tačiau įakis krenta ir kitas labai ryškus bruožas. Iškeliant SLA nuopelnus, rašoma apie darbus, kurie buvo atlikti prieš 25, 35, ar net 45 metus. Žinoma tai svarbu, bet svarstančiam šiuo metu ar stoti į SLA yra svarbiau žinoti ką dabar SLA konkrečiai padaro lietuvių reikalams? Tik tokie darbai gali apspręsti vienon ar kiton pusėn.

Todėl siūlytume SLA prezidentui p. P. Dargiui sudaryti sąrašą konkrečių darbų, kuriuos 1961 metais SLA dirbo, ar kuriais rėmė lietuviškosios politikos, kultūros, socialinės veiklos darbus. Toks sąrašas turi būti ne abstraktūs sakiniai, kaip pavyzdžiui "rėmė Lietuvos laisvinimo pastangas", bet nurodyti kas, kur, ką ir kaip darė ar talkininkavo. Turėdami tokį sąrašą, jei jis būtų užtektinai imponuojantis, SLA veikėjai galėtų tvirtiau stoti į SLA stiprinimo vėjus.

REKOMENDACINIS LAIŠKAS

Dr. Petras Vileišis kaip žinome buvo apskūstas demokratų partijos vadovybei, kad jis tik dedasis demokratu norėdamas gauti audienciją pas demokratą prezidentą, o tikrumoje esąs tikras respublikonas. Turime prisipažinti, kad siekiant pasitarnauti lietuvių reikalams, tokia smulki "misrepresentacija" nėra nei didelis nusikaltimas, nei pagaliau koks nors labai retas įvykis.

Su žypsena prisimena 1960 metų rinkimai Illinois valstijoje. Tuo metu respublikonas gubernatorius William Stratton kandidatavo vėl toms pačioms pareigoms. Visiems respublikonų kandidatams paremti lietuvių įsteigė Amerikos Lietuvių Respublikonų Lygą Illinois valstijoje. Tačiau tuo pat metu Strattono rinkiminės akcijos vadovai steigė ir įvairių tautinių mažumų komitetus jo kandidatūrai paremti. Kadangi su Strattono rinkiminės ak-

cijos vedėju jau buvo susirišę kai kurie lietuvių veikėjai (K. Stephens-Steponavičius, A. Brazis) iškilo bendros veiklos su Lietuvių Respublikonų Lyga suderinimo klausimas.

Susirinkus gub. Strattono rinkiminėje būstinėje bendram susirinkimui, kaip pagrindinį argumentą, kodėl ponas K. Steponavičius turėtų vadovauti specialiam Strattono rinkiminiam komitetui buvo perskaitytas rekomendacinis laiškas nušviečias jį kaip ilgametį respublikonų veikėją, daug dirbusį respublikonų partijos gerovei ir jai nusipelnusį. Šis laiškas buvo pasirašytas... daktaro Pijaus Grigaičio, "Naujienų" redaktoriaus, be jokios abejonės "life-long" demokrato, ne tik kad niekad nermisio respublikonų partijos idėjų ar žmonių, bet visuomet aktyviai kovojusio prieš respublikonus.

Niekas daug neprotestavo, kad tokia rekomendacija yra niekam neverta, nes rekomenduojamas yra demokratas, ko gero norįs tyčia suskaldyti lietuvių respublikonus ir pakenkti respublikonų reikalui, kadangi lietuvių tikslams buvo svarbiau parodyti vieningą frontą. Tad buvo priimtas ir rekomendacinis laiškas ir sutikta su tam tikromis sąlygomis su pono Steponavičiaus vadovavimu Strattono rinkiminiam lietuvių komitetui.

Tų pačių rinkimų metu iškilo ir kitas panašus atvejis. Mielas ir lietuviškuose reikaluose tikrai entuziastiškai ir nuoširdžiai dalyvaujantis solistas Algirdas Brazis kaip gerai žinomas ir populiarus lietuvių tarpe buvo pakviestas ir sutiko tų pačių rinkimų metu būti ir respublikonų ir demokratų rinkiminėse komitetuose. Ir šis įvykis buvo priimtas tik kaip noras suteikti galimai daugiau svorio lietuvių reikalams.

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Tad atrodo keista, kad šį kartą buvo įteikta visa eilė skundų prieš asmenį, kuris nors ir būdamas respublikonu, bandė demokratų partijos kanalais siekti tikslo naudingo visiems lietuviams. Tai tikrai joks baisus kriminalas ar įvykis reikalaujantis skubaus atidengimo amerikiečiams. Skundų motyvai be abejonės buvo kiti...

Paraginkit savo pažiūstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2100-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA
MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ
2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731
SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFA vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaifas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

SKINKIME KELIUS LIETUVIŠKAI KNYGAI

Praeitą vasarą korporacijos Neo-Lithuania stovykloje kartu vyko ir tos korporacijos filisterių suvažiavimas. Tarp kita ko kilo sumanymas, o kad taip jauniems kolegoms padovanotus po knygą... Ir taip stovyklos uždarymo metu visi stovyklavusieji gavo po R. Spalio Alma Mater. Ne tas svarbu, kad bematant atsirado lėšos tokiam kiekiui knygų nupirkti, bet svarbu, su kokia nuosirdžia nuostaba ir padėka ta knyga jaunųjų studentų buvo priimta.

Sielojamės dėl mūsų jaunimo suamerikonėjimo pavojų kartais gal per daug jau graudžiom ašarom. Ko čia stebėtis dėl pavojų, kurie iš tikrųjų yra. Stebėtis tenka dėl būdų ir priemonių tam pavojui nugalėti. O to kaip tik mums stinga. Smerkiame jaunimo nesidomėjimą lietuvių literatūra ir laikraščiu. Bet ar pagalvojame apie knygos ir laikraščio įsigijimo gyvenimiškąją pusę? Kas knygas pirko, tas ir pirkė, kas prie knygų neprieina, reikia ieškoti būdų, kad knygos prie jų prieitų.

Praplėtimas knygai rinkos ir pratinimas prie jos skaitymo yra du interesai, vienas kitą papildą, abu naudingi ir būtini mūsų kultūrinio gyvenimo išlaikymui ir augimui.

Liečiamasis klausimas turėtų būti gvildinamas ne vien tik organizacijų, lietuvių išlaikymo dorybėmis sergančių, bet ir pačių leidyklų ir organizacijų, knygų leidimu ir platinimu besisielojančių. Nei aplinkkraščiais nei tarybų steigimais reikalo neišsprėsime. Reikia daugiau privačios iniciatyvos ir visų organizacijų talkos. Atsirastų šimtai būdų ne tik knygas išplatinti, bet ir naujiems skaitytojams surasti.

Nereikalinga ir rezignacija, reiškiant nuomonę dėl "premių inflacijos". Premijos yra sveikintinos, sveikintini ir jų mecenatai. Mūsų sąlygose trys, keturios premijos būtų gėda vadinti inflacija. O ar turim kitų būdų savo rašytojams nors už rašalą apmokėti? Tat ar nevertetų premijos vertę pakelti premijuotos knygos tinkamu išplatiniu?

Dar yra šimtai nesurastų skaitytojų, gyvenančių atokiau nuo kuklių mūsų knygos sekma dienio rytais parduodančiųjų. Yra šimtai ir dolerių, pervedinėjamų iš vienos organizacijos kasos į kitą. Tikras buhalterinis perpetum mobile...

Tikėkim, Neo-Lithuania filisteriai vasarą pradėto precedento nepamiršo. Gi ne visi korporantai stovyklova... Tikiu, ir kitų organizacijų vyresnieji pagalvos apie panašią dovaną savo jauniems kolegoms.

Mūsų knygų platinimo mašinerija reikalinga nemažo remonto. O būsimi skaitytojai nekantariai jo laukia. (jė)

Žvangančių grandinių negirdėjo...

STASYS ŽYMANTAS

Dolerį tą ritindams,
Vėl tėvynėn grįši -
Paklausyt - kaip bitinėlis
Dūzgia žiedė vyšnios.
Salomėja Neris

Sakoma, kad Kainas užmušo Abelį už pasakojimą senų anekdotų.

"Tėvynėje gyvenimas vyksta, ir bereikalinga būtų eikvoti energiją tam faktui paneigti", išdžiūliai moko mus Vieniybės redaktoriaus kėdėn vos tik įkopusi ir dar iš savo kelionės "New Yorkas - Vilnius ir atgal, į abu galus per Maskvą" atšilti nespėjusi, Astronautas Glenn tris kartus erdvėje aplink žemės rutulį apskriejęs buvo kur kas kuklesnis ir santūresnis.

Valdžia tvirkina kiekvieną,

nukrito, kaip tai teigia buvusi jo bendradarbė, bet ir ji pati savo buvusį kolegą toje kelionėje palaidėjo.

Dešimtį metų ramiai Drauge miegojusi, nauja Vieniybės redaktorė staiga atbudo ir užtraukė šlovingą dainą: - "Dabartinėje Lietuvoje vyksta gyvenimas". O kartu su ja pragydo ir visas būrys Laisvės ir Vilnies raudonų socdavatkų: -

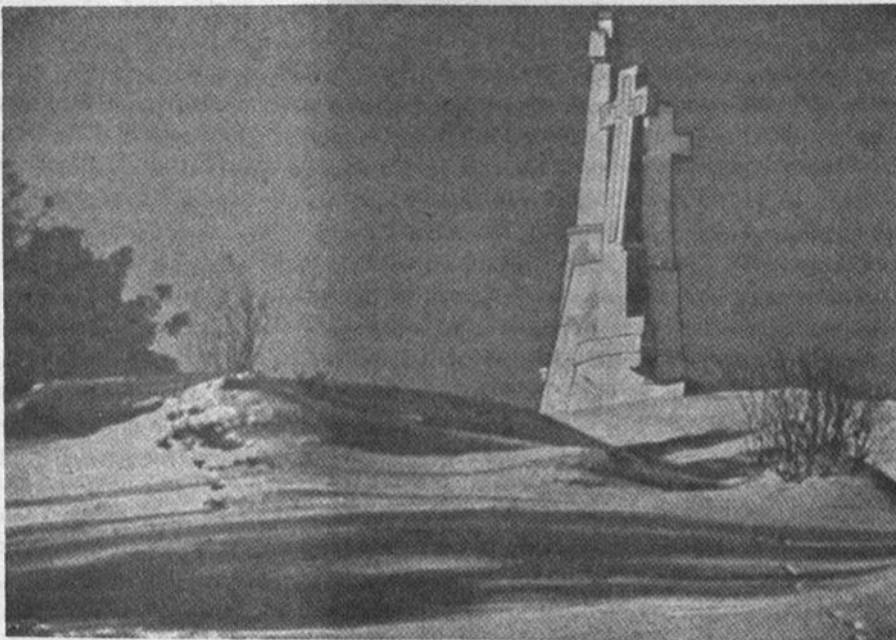
Džiaugkites visi, kurių žirdis czysta,
Žalums vainiko paš kuriuos nevysta.
Būkite visados szlovėje garbingi,
Pilni linksmybių, amžinai laimingi.

Nors, anot šių eilių autoriaus Vyskupo Valančiaus, tos moterė-

dabar, kas atsitiko su tais Kryžiais?", paikę ir naivę kvaišą nuduodama rašo savo įspūdžiuose "New Yorkas - Vilnius" keliaininkė.

O Santarvė ir F. Neveravičius nediplomatiškai iš karto nurodė, kad barbariškas maskoliškas okupantas, negalėdamas pakęsti šio paminklo kaip krikščionybės, o taipgi sukilimų prieš rusiškąjį caristinį pavergimą simbolį vyravusių ties miestu ir teikusį jam krikščioniškojo miesto antspaudą, 1950 metų vasarą slapčiomis nakčia išsprogdino ir pašalino. (Žr. Santarvės biuletėnis, 1951 m., Nr. 1, 9 psl. ir F. Neveravičiaus "Pro laiko rūkus ir uždangas", Santarvė, 1954 m., 6 Nr., 172 psl.).

Argi Vieniybės redaktorė to ne-

Pasigedo Vilniuje Trijų Kryžių paminklo, bet nesako kur jis dingio...

aiškina politinių mokslų žinovai. Nors Vieniybės redaktoriaus valdžia nėra jau tokia didelė, bet visdėto valdžia. Ir jos apsvaiginta S. Narkeliūnaitė nepastebėjo, bedirbant Drauge, pagarbiam Amerikos lietuvių dienraštyje, jai pačiai gyvenimas pasukitinių dešimties metų bėgyje buvo sustojęs. Kitaip juk ji nekartotų tos senos, visiems žinomos ir gerokai nuvalkiotos tiesos. Tai tiesai patvirtinti nebuvo reikalinga tokia "heroiška" kelionė Lietuvon tūkstantį ar daugiau metrų viršum geležinės uždangos spygliuotų vielų užtvarų bei pasienio išartų ir išakėtų minų laukų. Ypač, kad tokioje kelionėje keliaininkei grėsė mirtinas pavojus "žūti už tėvynę" ne nuo žaliakurpio enkavedisto pasieniečio kulkos, o nuo supuvusio sovietų viščiuko.

Būtų pakakę susirasti ir pavartyti senus dulkėtus Santarvės žurnalo numerius.

TĖVYNĖS DVASIOS JĖGA NUOSTABI

"O visdėto gyvenimas Krašte juk vyksta toliau", rašė prieš aštuoneris metus Bronys Raila Santarvės žurnale. "Nežiūrint ir pačių sunkiausių sąlygų. Būtų klaidinga galvoti, kad jis stovi jau vietoje. Ar kad be baises vargo ir sunaikinimo, Kraštedaigiau nieko nebėra. Arba, kad Kraštas tik laukia, kada iš užsienio sugrįš jo būsimieji valdovai..."

Lietuvių tauta - jos fizinis ir dvasinis kamienas tebėra Lietuvoje". (Algis Skaidra "Kraštas ir Užsienis", Santarvė, 1954 m., 14 psl.).

Nuo pat pirmojo spausdinto numerio Santarvė per eilę metų pakartotinai ir primygtinai priminė ir pabrėžė, jog Lietuva, nors sovietinių okupantų kankinama ir naikinama, yra tačiau nemirusi, o gyva, pulsuojanti ir spindinti mums nuostabia dvasios ir valios jėga bei stiprybe, kad Kraštas, kurio vardas užsienyje dažnai minimas, nėra tarsi koks besielis objektas, bet gyva, savą likimą bei ateitį sprendžianti ir lemianti būtybė. (SŽ "Kaip prabiltų Kraštas", Santarvė, 1953 m., Nr. 1, 14 psl.).

KANČIOJE IR KOVOJE DIDINGAS

Taigi išrodo, kad ne vien "Vie nišų medžių" romano autorius, Draugo redaktorius Aloyzas Baronas, atsilikęs nuo gyvenimo, fiziniai ir dvasiniai nuo mėnulio

lės "darbais nuvargintos būty", vienok skubindamos kartu su buvusia Draugo bendradarbe aplankyti kolchozinį rūtų darželį, jos netyčiom išdavė paslaptį, kokią gi "dabartinę" Lietuvą turėjusi galvoje naujoji Vieniybės redaktorė, kuriai už tokį "informacinį ir gražų mums suteiktą tos Lietuvos vaizdą" nuoširdžiai dėkojo bolševikinė bimbė Laisvė.

O kada naujai Vieniybės redaktorei buvo padaryta priekaištų, jog neviskas toje "dabartinėje" Lietuvoje jau taip gražiai atrodo, kad Lietuvos sovietiniame okupaciniame režime yra ir labai negražių dalykų, kuriuos ji nutyli, tai mūsų keliaininkė patetiškai sušuko: - "Argi aš kalta, kad Vilnius gražus? Kad vasarą tenai žydi gėlės? Kad didingi vaizdai aplink Galvės ežerą su Trakų pilim?" (S. Narkeliūnaitė "Mano kelionė į Vilnių", Moteris, 1961 m. Nr. 4).

Vilnius daug kam buvo, yra ir bus ne vien gražus, bet savo kančia ir kova didingas Lietuvos miestas, tautos sostinė, kurioje "ne sykį siautė svetimų šalių ginkluotos gaujos, badas ir maras kaip dalgė klogo žmones, dege ir akmuo pamatinis". Tai miestas, kaip rašo vienas jo karštų mylėtojų vilnietis Jeronimas Cicėnas (Vilnius tarpudrų 10 psl.), kuris "viską pergyvena, nesgi rūpestyje visos šalies iškeltas, ir tautai sergėti pastatytas".

Šiandien "Mūsų Vilnius - širdis pranašų ir valdovų", - poeto Fausto Kiršos žodžiais tariant, "dar kartą paraudo nuo slavo". Bet apie tai kelionės "New Yorkas-Vilnius" įspūdžių autorei kažin kodėl nepatogu kalbėti.

NUDUOTAS KVAIŠĖS NAIVUMAS

Buęs Santarvės redaktorius rašytojas F. Neveravičius neturėjo tos laimės nusukti sovietiniu lėktuvu iš Londono į Vilnių per Maskvą. O tačiau Santarvėje 1954 m., 6 numeryje atspausdintame nuotaikingame straipsnyje "Pro laiko rūkus ir uždangas", jis pateikė mums žymiai pilnesnį, išsamesnį, ryškesnį ir teisingesnį vaizdą okupuotos Lietuvos sostinės, kuri kyla iš karo griūvėsių pačių "mūsų brolių tautiečių pastangomis, tautos prakaitu, neretai įveikiant okupacinio režimo struktūros statomas kliūtis bei varžymą".

F. Neveravičius, kaip ir Vieniybės keliaininkė, pasigedo Vilniuje Trijų Kryžių paminklo ant to paties vardo kalno. "Galvoju

žinotų, nors apie tai Jungtinių Tautų kuluaruose ir nebuvo kalbama? O gal ji dėl vienokių ar kitokių priežasčių bijanti užsienio lietuviams priminti tą barbarišką bolševikinį okupantų darbą? Nepatogu? Neobjektyvu? Nerimta?

Bet jei šiandien Vieniybės redaktorė bijanti rašyti tai, kas okupantams gali nepatikti, tai kur užtikrinimas, jog ji rytoj nepradės rašyti tai, kas jiems patinka?

NEPASIGEDO ŠVENTO JONO BOKŠTO

Vilniaus universitetan nulindusi, prabėgo pro akademinę Šv. Jono bažnyčią, kurios didieji vartai išsena į senosios Vilniaus akademijos kiemą, ir tos bažnyčios nepastebėjo, nepasigedo ir apie ją savo kelionės įspūdžiuose ne žodžiu neužsiminė. Ar todėl kad nepatogu priminti užsienio lietuviams, kad tas pats maskoliškas okupantas išniekino ir popieriaus sandėliu pavertė ir šią seną Vilniaus maldyklą, kuri amžių būvyje garsėjo joje sakomais lotyniškais, lenkiškais ir lietuviškais pamokslais garsijų auksaburnių Petro Skargos, Sarbievijaus, Konstantino Širvydo, Alberto Kojelavičiaus, Jono Jonkavičiaus, Pošakauskio? Toje pat universitetinėje Šv. Jono bažnyčioje, sunkiam bolševikmečiui 1940 metais Lietuvą užgriuvus, lietuvių gynė ir lietuvius guodė, ramino, drąsino ir stiprino Vilniaus universiteto kapelionas ir Vilniaus kunigų seminarijos profesorius, Stuthofio nacių KZ kalinys ir kankinys kun. Alfonsas Lipniūnas.

Todėl nevieno Vilniuje gyvenusio ir jo išsilgusio lietuviu jausmus savo eilėse išreiškė amžinajį Lietuvos miestą pamilęs poetas Antanas Rūkas: -

VILIUS BRAŽĖNAS, ROOSEVELTAS IR LIBERALAI

Savo laiške "Dirvoje" Vilius Bražėnas nepatenkintas Kalifornijos lietuviams dėl jų sėkmingų pastangų laimint kongreso narį J. Rooseveltą patiekiant Lietuvos laisvės rezoliuciją kongrese.

Rooseveltui primetamas jo liberališkumas ir, visai teisingai, naivumas sąryšyje su knyga "The Liberal Papers". Norėtusi tačiau paklausti V. B., ar tai dėl to mums nereikia to žinomo kongresmano pagalbos?

Argi mes turime per daug draugų Lietuvos laisvės reikalui? Mažai kas iš mūsų mėgstame buv. prezidentą D. Rooseveltą kuris apakintas neapykantos ir keršto vokiečiams, perleido pusę Europos rusams, arba ir Eleonorą kurios fotogeniškumas sudarė tokią puikią medžiagą karo meto vokiečių karikatūristams. Tačiau jei J. Rooseveltas talkininkauja, nors ir rinkiminiais sumetimais (kaip ir visi kiti) - dėku jam ir už tai nors jis ir "Eleonoros sūnelis" V.B. žodžiais.

Tadas Mickus
Grand Rapids, Mich

Juk tavo žvaigždėlė
blykštanti, geltona,
verkia apkabinius
bokštą švento Jono.

"New Yorkas-Vilnius" keliainės įspūdžiuose apie "bokštą Šv. Jono" nė žodžio. Ir nė viena eilute, nė vienu žodžiu neužsiminta Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnyje, kuri okupantams uždarius Vilniaus katedrą ir ją seniena pavertus laikinai priglaudė vienintelio Lietuvos šventoto karalaičio Kazimiero sidabrinį karstą su Lietuvos Patrono jame padėtais palaikais.

Kodėl gi komunistams nesidžiaugti tokiu "kultūringu", "objektyviu", "rimtu", "informaciniu" raportu iš kelionės anapus geležinės uždangos? Ypač kai Vieniybės redaktorė net pačiai žiauriai bolševikinei Lietuvos okupacijai apibūdinti sugėbėjo išradingai nukalti tokį nekaltai skambantį terminą - "svetimųjų globa"!

Šį raportą skaitydami, Amerikos lietuvių neišgirdo sukaustytos lietuvių tautos grandinių skambesio, kurį mums priminė neseniai iš jų išstrūkęs inž. J. Miklovas, nei tų "žvangančių pančių kalinių iš krauju mirkytų aikščių", kurių klausė poetas Kazys Bradūnas Vilniaus Varpų sonetuose.

Ar ne skundas kalinių?
Ne... ramiai balandžiai
vaikšto
prašo saujos trupinių...

O šalimais režiančia raudona spalva dažyti limonado automatai, naujas maskoliškos ruskių okupacijos Vilniuje pasiektos socialistinės gerovės simbolis.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Mr. Common Cents says:

Change Your Savings into Profits!

YOUR SAVINGS START EARNING 4% INTEREST NOW AT ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION... AND INTEREST IS PAID TWICE A YEAR... ON JUNE 30TH AND DECEMBER 31ST... SAVE REGULARLY AT ST. CLAIR SAVINGS FOR A SECURE FUTURE... YOUR SAVINGS GROW PROFITABLY AT 4% INTEREST.

All Savings Deposited through APRIL 16th.. EARN 4% from APRIL 1st!

ST. CLAIR SAVINGS

813 EAST 185th STREET
25000 EUCLID AVENUE
6235 ST. CLAIR AVENUE

3 Convenient Locations

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People
**AMALGAMATED ASS'N.
OF ST. & E. RY.**
HARRY LANG - Secretary
740 SUPERIOR AVENUE, W.

GREETINGS and BEST WISHES
NEW LOCATION
EAST 200TH HARDWARE
673 East 200th St. IV 1-8448

GREETINGS and BEST WISHES
To All Our Friends and Patrons
CLEVELAND VAULT CO.
8616 BUCKEYE ROAD
CE 1-3538

Vertė J. P. Palukaitis

(7)

ANTRAS SKYRIUS

Lauke buvo akiai tamsi naktis, tačiau pro sargybinės atvertas duris ir užuolaidų neturinčius langus krintanti šviesa teikė pakankamą regimumą. Pulkininko Szendro automobilis stovėjo kitoje plento pusėje — juodas, uždaras Mercedes, jau apdengtas storu sniego sluoksniu iki priekinės aušintuvo dangčio dalies, kur motoro šiluma nutirpdė sniegą. Reinoldas turėjo akimirką palaukti, kol pulkininkas policininkams įsakė paleisti sunkvežimio šoferį, o pačiame sunkvežimyje paieškoti kokio ryšulėlio, kurį ponas Buhl greičiausiai ten palikęs — ryšulėlis tuoj buvo rastas, ir jis įsikišo kišenėn Reinoldo pistoletą. Paskui Szendro atidarė priekines automobilio duris ir liepė Reinoldui užimti vietą.

Reinoldas buvo tvirtai įsitikinęs, kad joks automobilio vairuotojas negalės gabenti jį kaip kalinį penkias dešimtis mylių, tačiau automobilis dar nebuvo spėjęs pajudėti, kai jis svokė, kaip smarkiai klydęs. Vienam policininkui iš kairės laikant jį nukreiptą šautuvo vamzdį, Szendro pasilenkė pro dešinės pusės duris, atidarė pirštinių stalčiuką, išėmė iš jo dvi plonas grandines, palikdamas stalčiuką atvirą.

— Kiek neįprastas automobilis, mielasis Buhl, — prabilo pulkininkas atsiprašinėdamas, — bet tamsta turi suprasti. Kai kuriems keleiviams yra net būtina suteikti tam tikro saugumo jausmą. — Jis greitai judesiu atkabino apyrankes, pervėrė vieną grandinę, vėl susėgė, kitą grandinės galą pritvirtindamas prie specialaus žiedo pirštinių stalčiuje. Antrąją grandinę suveržė Reinoldo kojas virš kelių, užtrenkė duris, pasilenkė pro atvirą langą ir prirakino grandinės galą užpakalyje atlošos viršaus. Po to kiek atsitraukė ir stebėjo.

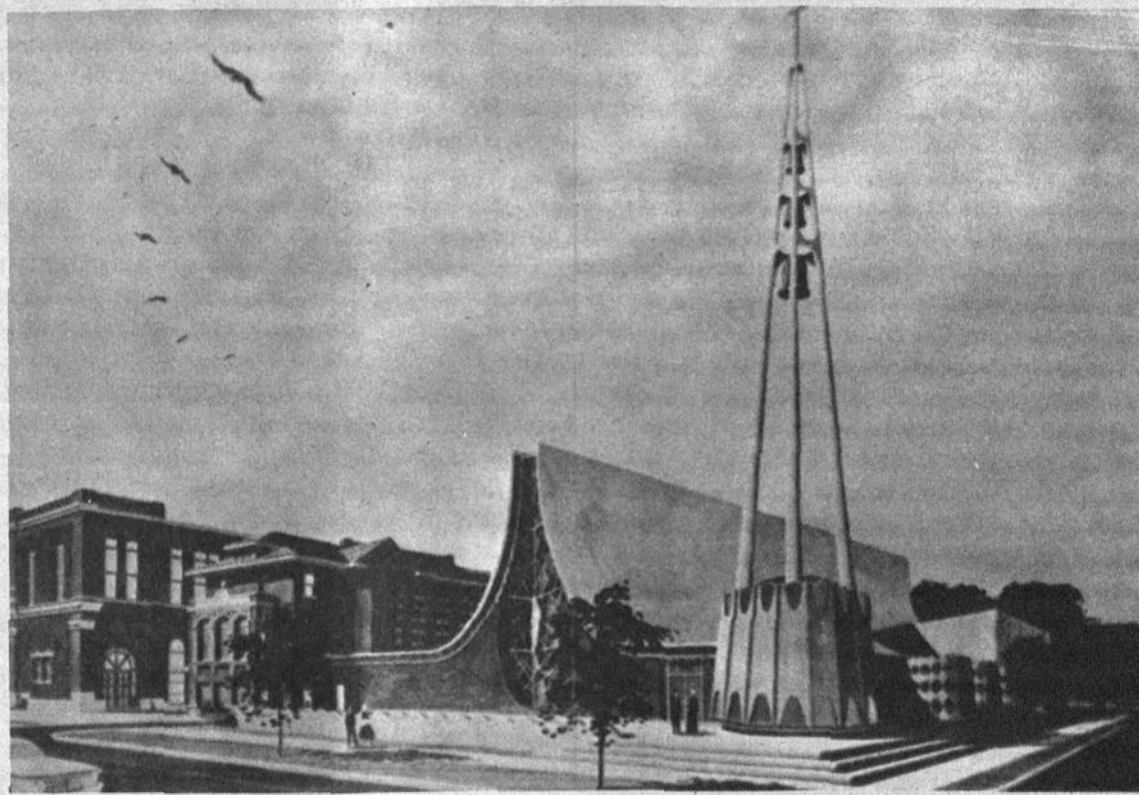
— Patenkinamai, atrodo man. Tamsta galėsi visai patogiai sėdėti, turėdamas užtenkamai judėjimo laisvės — bet ne tiek, tikėk manimi, kad galėtum mane pasiekti. Taip pat tamsta turėsi konstatuoti, kad tamstai vargu bus beįmanoma išpulti pro duris, kurios ir taip sunkiai atidaromos, nes, kaip tamsta matai, joms trūksta rąkėnos.

Jo balsas skambėjo beveik maloniai, su juokavimo priegaide; tačiau Reinoldas nebeturėjo jokių iliuzijų.

— Be to, aš tamstą norėčiau ko draugiškiausiai paprašyti, kad nesusižeistum, bandydamas iširti tų grandinių ir kablių stiprumą: grandinės gali nutrūkti, jas apsunkinus daugiau kaip tona, atloša yra specialiai sustvirtinta, o tas žiedas pirštinių stalčiuje yra pro apačią įleistas į automobilio karoseriją... Mielasis Dieve, ką gi vėl tamsta pradedi?

(Bus daugiau)

Į KĄ PANAŠI ŠI LIETUVIŲ BAŽNYČIA?

Chicagoje statomos Nekalto Prasidėjimo Šv. Panelės lietuvių parapijos bažnyčios ir varpinės modelis.

Į Dirvoje paskelbtąjį lietuvių inžinierių, architektų ir dailininkų viešą pareiškimą, projektuojamos statyti Chicagoje, Nekalto Prasidėjimo Parapijos bažnyčios stiliaus klausimu, redakcija yra gavusi eilę laiškų, kuriuose pabrėžiama, kad pasirinktas bažnyčios modelis:

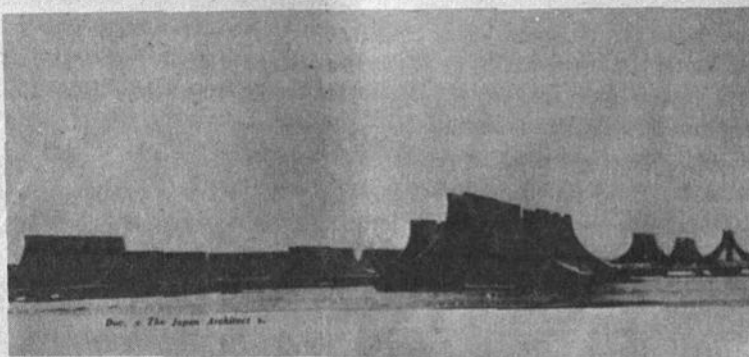
• Neturi savyje nieko lietuviško, tuo tarpu kai bažnyčios statytojai, parapijiečiai didele dalimi susideda iš lietuvių ir pati parapija visų laikoma lietuvių parapija.

• Kompoziciniai neišaiškytas vienas stilius. Bažnyčios korpusas yra orientališko, kinietiško — japoniško stiliaus su lenktais stogais, o tuo tarpu varpinė daugiau mena naftos šulinių gręžimo bokštus...

• Ne tik nesiderina statysimoji bažnyčia savo stiliumi su aplinkuma, bet ryškiai kertasi plokščia bažnyčia ir paplokščias lenktas bažnyčios stogas su gretimai stovinčiais aukštais gyvenamais pastatais... Bendrai, pasirinktas bažny-

čios stilius netinkamas nei urbanistiniu, nei architektūrinu, nei lietuviškuoju požiūriais ir dažną parapijietį stebina, kokios priežastys bei motyvai verčia parapijos komitetą bei kleboną šito projekto laikytis?

Suprasdami, kad kiekvieno viešo pastato stilius byloja amžiais kartų kartoms apie to meto statybą bei stilių ir norėdami, kad lietuvių sudaromos parapijos bei jų kapitalu statomos bažnyčios turėtų ir lietuvišką stilių, randame tikslinga šį klausimą aiškinti Dirvos skiltyse, norint atkreipti reikiamą dėmesį visų tų, kurie kalbamą statybą sprendžia.

Japonų rezidenciniai pastatai Tokio mieste, Japonijoje...

SPORTAS

• B. Žemaitis laimėjo trečiąjį Jaunimo Centro suroštą stalo teniso turnyrą. Antroje vietoje liko V. Grybauskas. Moterų nugalėtoja išėjo G. Juškaitė.

• Š. Amerikos liet. krepšinio varžybų proga, balandžio mėn. 28 d. B. Pakšto salėje įvyks sportininkų susipažinimo vakaras-šokiai.

• Albertas Glavinskas, žaidęs LFK Lituanoje, kuriam laikui grįžo į Argentina iš kur jis buvo atvykęs. Jis Buenos Aires mieste atstovauja vieną futbolo komandą.

• Vytautas Grybauskas yra naujai paskirtas FASK krepšinio komiteto vadovu. Į komitetą jis jau pakvietė R. Dirvonį, A. Lauraitį ir P. Žumbakį. Taip pat komitetan bus įtraukti Rytų ir Kanados sporto apygardų atstovai.

• LSK Neries moterų tinklinio komanda pradėjo žaisti Chicago AAU tinklinio žaidynėse. Pirmąsias dvi rungtynes laimėjo mūsų šalies.

• Vladas Karpuška, LSK Neries šachmatininkas, yra paskirtas Vid. Vakarų sporto apygardos atstovu į Š. Amerikos lietuvių šachmatų komitetą.

• Aloyzas Kunickas praėjusiais metais atstovavęs LFK Lituanoje futbolo komandą pradėjo žaisti italų Maroons vienuolikėn. Maroons yra 1961 m. "major" divizijos meisteris.

• Tauro (Bridgeporto) futbolo vienuolikė balandžio mėn. 8 d. įvykusiose pirmenybių rungtynėse supasavo Atlas komandai 1:2. E. Š.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

FROM
JUDGE

THEODORE M. WILLIAMS

MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 West 25th Street SH 1-5511

GREETINGS and BEST WISHES

**A. D. PELUNIS
OLDSMOBILE INC.**

SEE THE NEW OUTSTANDING
1962 OLDSMOBILE

13123 Detroit Ave. AC 6-6433

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**THE LINDSEY
SANITATION CO**

SANITATION SERVICE
MAINTENANCE SUPPLIES
JANITORIAL EQUIPMENT
"FOR COMPLETE DEPENDABLE
SANITATION"

393 East 131st Street MU 1-8000

GREETINGS and BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., Inc.

MOVERS AND ERECTORS
OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING

2662 East 69th STREET UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

USHER WASTE OIL SERVICE

2171 West 3rd St. TO 1-1907

GREETINGS and BEST WISHES

**UPTOWN PRESCRIPTION
DRUG STORES**

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 Carnegie Ave. RA 1-2700
10431 St. Clair Ave. MU 1-3600
18599 Lake Shore Blvd. IV 1-9252

GREETINGS and BEST WISHES

SPRAYON PRODUCTS, INC.

2075 East 65th St. HE 2-2900

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

KOVAC REALTY CO.

960 East 185th Street KE 1-5030

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CLEVELAND TOOL & DIE CO.

30510 LAKELAND BLVD WILLOWICK, OHIO
WH 4-2900

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Kazys Marcinkevičius** praeitą savaitę paguldėtas į Charity ligoninę Clevelande, kambarys 239. Tel. MA 1-9400.

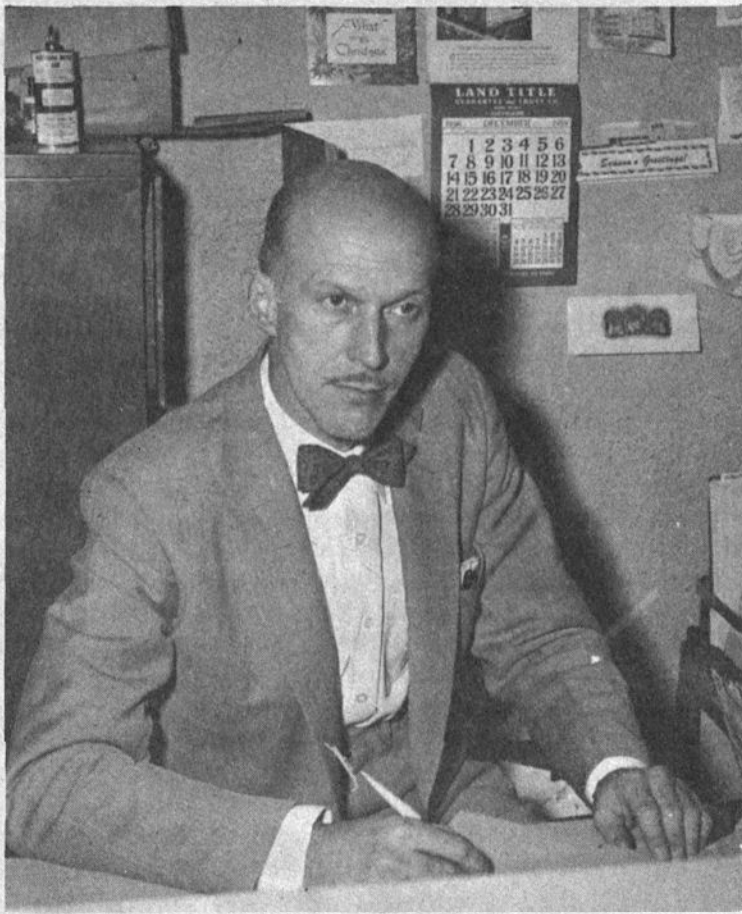
• **Motinos Dienos minėjimas**, kurį ruošia Neringos Skaučių Tuntas, Pilėnų Tuntas ir skautai akademikai, iš gegužės 13 dienos atkeliamas į gegužės 6 dieną. Minėjimas įvyks šv. Jurgio parapijos salėje, 4 val. p. p.

• **Lietuvos partizanų kovų dainos**, išleistos Lietuvos nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš rišyklos. Clevelande jas galima gauti pas **Vytautą Stuogį** — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; **Marijų Blyną** — 6823 Bayliss Ave., telef. 361-8165; **Vlada Ramanuską** — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

* **BALTIC DELICATESSEN** krautuvė jau pasirodusi Velykų sezonui. Čia jūs galėsite gauti pirkti įvairių rūkytų kumpių, dešrų, skilandžių, palengvių, Beto įvairių silkų, žuvelių, ikry; čia pat rasite įvairių vynų ir šampanų; taip pat mes turime ir didžiausią visame Clevelande pasirinkimą saldinių ir šokoladų, iš kurių daugybė yra pagaminta velykiniais motyvais.

Be to pranešame savo klientams, kad tortų, velykinių avinėlių ir kepyklinių margučių užsakymai priimami tik iki Did. Ketvirtadionio 8 val. ryto. Prašome paskubėti užsisakyti.

Tortų kaina: \$4,00, 5,00 ir 7,50. Frank, vainikų po \$7,50. Velykinių avinėlių po \$1,85. Grietininių ir marcipaninių tortų pyragėlių po \$1,85. Margučių po 69 cent.

Joseph P. Mull-Muliolis, gerai Clevelando lietuviams pažįstamas veikėjas, kandidatuoja į JAV Kongresą.

KVIETIMAS LIETUVIŠKAJAM JAUNIMUI

Daugelis tautybių turi savo atstovus JAV kongrese. Šį pavasarį į Kongresą kandiduoja ir JAV lietuvis, clevelandietis 23 distrikte.

JOSEPH P. MULL-MULIOLIS.

Jam išrinkti reikia visų lietuvių talkos. Ypač JAUNIMO. Vienas svarbiausių darbų yra supažindinti visuomenę su kandidatu. Čia jaunimui ir jo energijai yra puiki dirva. Visas jaunimas tad kviečiamas į talką. Registruokitės atsiųsdami savo pavardę, adresą ir telefono numerį šiuo adresu:

**J. P. Mull,
6606 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.**

Rinkiminės kampanijos vadovai su Jumis susisieks ir susitars kaip Jūs galite geriau padėti lietuviui kandidatui būti išrinktam į JAV Kongresą.

J. P. MULL-MULIOLIO išrinkimas yra visų lietuvių garbės reikalas.

Jonas Brazauskas parduoda 1 šeimos namą su garažu ir kiemu. 174 E. 194-oj gatvėje, Clevelande. Tik \$1,000.00 įmokėjimas. Kreiptis tel. IV 1-6265. (44, 45, 46)

* **SALAMANDER** vyriškų batų pavasarinį modelių dalis bus išstatyta Lietuvių Prekybos Namų lange. Ten pat gausite ir naujus Salamander batų katalogus.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Parengimų kalendorius

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 29 D. Čiurlionio ansamblio namuose Lietuviai Budžiai ruošia Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

GEGUŽĖS 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas -- vakaras Naujosios parapijos salėje.

GEGUŽĖS 6 D. sekmadienį Neringos skaučių Tuntas su Pilėnų Tuntu ir Akademikais ruošia Motinos Dienos minėjimą.

1962 m. **GEGUŽĖS 12 D.** Dirvos koncertas.

GEGUŽĖS 19 D. Lithuanian Village bendrovės balius.

BIRŽELIO 9 D. Neo Lithuania korp. literatūros vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 10 D. Vysk. Valančiaus ir šv. Kazimiero lituanistinių mokyklų šventė Neurų ūkyje.

BIRŽELIO 17 D. L. V. S. Ramovė rengia gegužinę žurnali Kariui parenti.

1962 m. **RUGSEJO 29 D.** Dirvos metinis spaudos ballus - koncertas.

REIKIA DUOTI DAUGIAU, NEGU SURENKAMA

AUKOS BALFUI IŠ VIETŲ

Sausio-kovo mėn. Balfo Centre turėta virš 15,000 dolerių pajamų. Daugiausia pinigų prisiūsta juos paskiriant Vasario 16 gimnazijai (\$5,462.) Tačiau daug aukų buvo prisiūsta ir bendrai šalpai:

Amsterdam, N.Y.	\$ 50.00
Boston, Mass.	119.00
Brockton, Mass.	150.00
Cleveland, Ohio.	304.00
Chester, Pa.	45.00
Chicago Apskr.	115.00
Detroit, Mich.	153.00
Elizabeth, N.J.	342.00
E. St. Louis, Ill.	91.00
Great Neck, N.Y.	250.00
Hollywood, Fla.	85.00
Kanados Lietuviai.	350.00
Kearny, N.J.	500.00
Los Angeles, Calif.	1,700.00
Manchester, N.H.	25.00
Miami, Fla.	50.00
Newark, N.J.	600.00
Philadelphia, Pa.	350.00
Rockford, Ill.	100.00
Waterbury, Conn.	400.00

Keletas šimtų dolerių dar susidarė iš paskirų asmenų aukų. Balandžio mėn. pradžioje, be rašant šį sąrašą, Didžiojo New Yorko Balfo skyrius pervedė į Centro kasą neseniai užbaigto vaizaus rezultatus - 6000 dolerių.

NCWC - CRS DAVĖ BALFUI RŪBŲ

Šiemet daugiau nei kitais metais, siunčiant rūbų siuntinius Lenkijon, Balfo rūbų sandėliai žymiai tuštėsi. Balfo vadovybė kreipėsi į NCWC ir gavo 50,000 sv. gatavai supakuotų drabužių, kurie šiomis dienomis bus nugabenti į Vokietiją.

Chicagos balfininkai žada prisiūsti į Centrą savo š.m. vajuos derlių 20,000 svarų.

Galima, kad daugelis paskirų asmenų ir net organizacijų nepasitiki Balfo darbu ir patys siuntinius siunčia Lenkijon, tuo būdu dvigubindami be reikalo šalpa, kai Balfas ne visus prašymus dėl jų gausumo gali patenkinti. Balfas gauna pranešimų iš Lenkijos (nurodytos pavardės ir adresai) apie šeimas, kurios per vienus metus iš JAV lietuvių gausios po 10-20 siuntinių.

ŽODIS BELDŽIASI Į ŠIRDĮ

Kiekvieną dieną Balfo Centras gauna bent dešimtį laiškų, kuriuose prašoma pagalbos. Daugiausia iš Lenkijos lietuvių. Tuos laiškus beskaitant darosi klauku: atrodo, kad visi mūsų broliai, sesės lietuviai yra be rankų, be kojų, džiovininkai, arba tai yra šeimos, kurių visas turmas ir uždarbis vien tuzinas vaikučių.

Sausio-kovo mėn. vien Lenkijon Balfas pasiuntė per 250 siuntinių. Ir kaip nepasiūsti, jei prašymai taip graudūs, įtikiną, dažnai poezijos posmais perpinti, pvz.: "Aš nežinau ar mano žodžiai į Jūsų širdį pasibels, o gal nukris kaip tylią naktį rasotas žiedas nuo obels" (laiške iš Punsko).

BALFO BĖDOS

Balfo didžioji bėda, kai reikia daugiau duoti, negu surenkama. Taip buvo šiemet sausio-kovo mėn. Per tą laiką gauta \$15,235, o reikėjo išleisti \$20,195.

Didžioji išlaidų dalis padaryta individualiems siuntiniams, ypač už geležinės uždangos. Menkintis siuntinukas kaštuoja 50 dolerių, o per tris mėnesius išsiūsta per 80 siuntinių. Jų išlaidos siekė beveik 5,000 dolerių.

Prašymus tiems siuntiniams Balfas gauna įvairiais keliais,

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

retai tiesioginiai iš anapus. Dažnai tuos prašymus pristato Balfo veikėjai, ypač neseniai iš Lietuvos atvykusieji. Kartais prisiunčia išstisus sąrašus kankinių, kuriems tik Balfas gali padėti.

VELYKOS IR BALFAS

Balfo šalpa siekia beveik išskirtinai tik tuos lietuvius, kurie nelaukia Velykų ir neišgyvena jų džiaugsmo. Jiems visą amžių bus gavėnia, pasnikas, mat ar priešai tautos ar nelaimės ir karai juos nustūmė amžiams į vargo jūrą. Tokiems Amerikos lietuviai per Balfą skuba padėti siųsdami savo gavėnį sutaupyta dolerį: 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

MAISTAS BALFUI DAR NEPATVIRTINTAS.

Didžiosios užsienio karitatyvinių organizacijų baigia savo šalpos darbus Vakarų Vokietijoje. JAV vyriausybė savo ištekliams nebeturi padėti Europai, vokiečiai nebeturi apmokėti šalpos siuntų pervežimo laivais. Todėl ir Balfo maisto išgavimas pakibo ore, oficialiai variant "tebesvarstomas".

Visa tai nereiškia, kad Balfas "užsidaro". Priešingai, šelpiamieji valgyti negavė - nepranyks, tik jiems šalpos teikimas pasunkės, bus daugiau išlaidų: reikės produktus pirkti ir patiems pervežimą mokėti, ypač teks padaryti išlaidų padedant Vasario 16 gimnazijai.

Vokietijon teks siūsti daugiau individualių siuntinių su rūbais gausioms šeimoms, invalidams, senokams daugiau padėti pinigais. Balfo darbas - yra mūsų pačių darbas, nesąlygojamas užsienio agentūromis. Jei jos mums nepadaeda, patys turime vežti. Tačiau bus stengiamasi ką tik galima gauti ir iš kitų. P.vz. yra vil-

ties gauti tremtiniams pinigų iš britų organizacijų, Kanados vyriausybė paprašyta, kad paskirtų liet. tremtiniams mėsos-riebalų.

TREMTINIŲ TEISĖS VOKIETIJOJ DIDĖJA

Balfas turi oficialius pranešimus, kad tremtiniai, benamiai V. Vokietijoje pradeda atgauti pilnas žmogaus teises. P.vz. tremtiniams, Heimatlose, nebereikia vizų, kai nori nuvykti į kitus laisvus Europos kraštus, išskiriant, žinoma, SSSR, kur jie ir nemano vykti.

Benamiai užsieniečiai socialinės globos srityje yra suliginti su Vokietijos piliečiais. Žinia, kilius abejonei, visiems aišku, kas yra savo kieme ponas, o kas tik svečias, įnamis, tačiau vokiečiai demokratijos ir lygybės kryptimi gerokai pažengę.

TAUTŲ BABELIS ČIA PAT

Balfo reikalų vedėjui dažnai tenka vykti į uostą, aerodromą sutikti atvykstančiųjų lietuvių. Didį jų dalis atvyksta Balfo pastangomis ir pagalba apsigyventi laisvės krašte. Tikrai įdomu tuos atvykstančius pasitikti, jiems munitinėje padėti, į stotį nuvežti, palydėti į pastovią apsigyvenimo vietą. Pats įdomiausias reiškinys, tai jei yra vaikučių iki 10 mt. amžiaus, jie lietuviškai jau nekalba; jei šeima iš Brazilijos, vaikai marmaluoja portugaliskai, jei iš Vokietijos - mama juos tvarko prūsiskai, iš Lenkijos tėvai su vaikais jau derasi "po polskiemu". Gaila, kai matai, kaip miršta lietuviškas žodis, dar skaudžiau, kai žinai, jog tie patys vaikučiai už metų kitų JAV jau šnekučiuos tik angliškai.

Lietuviai iš Sibiro jau kitoki. Jų vaikai kalba tik lietuviškai, ne rusiškai. Galima tvirtinti, kad kančia grūdina, o prabanga kenkia. Nekęsdami rusų, Sibiro tremtiniai neleidžia savo vaikams nei rusiškai kalbėti.

Kun. L. Jankus

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NORWOOD DRUG, INC.

Geras recepto išpildymas yra svarbiausia mūsų pareiga

RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

J. BERGER

WALL PAPER & PAINT STORE

6919 Superior Ave.

805 East 185th St.

HE 1-3659

IV 1-6250

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

RABB JOSKA'S GYPSY CELLAR

11123 BUCKEYE RD.

WE SPECIALIZE IN CHICKEN, PAPRIKASH AND HUNGARIAN STEAK BROUGHT TO YOU ON A WOODEN PLATTER

Call GA 1-9220

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

R. B. BISCUIT COMPANY

R. B. FAMOUS PRODUCTS

2515 Bridge Avenue

CH 1-3270

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SAVE BY MAIL POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI — JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

DIRVA

Nr. 45

1962 m. balandžio 16 d.

KAS IR KUR?

• Lietuvos Fondas auga narių skaičiumi ir lėšomis. LF Tarybos narys Dr. F. Kauras, iš Cicero, Ill., anksčiau įnešęs į LF tūkstantį dolerių, dabar vėl įmokėjo fondo sąskaiton šimtą dolerių. Taip pat po šimtą dol. įnešė į LF sąskaitą: Buffalo Lietuvos Klubas, vad. S. Griko ir Amerikos Lietuvos Mokytojų sąjunga Chicagoje, vadovaujama S. Vedgio.

Siunčiant LF aukas ar kreipiantis į fondą kitais reikalais, adresuoti: Lithuanian Foundation, Inc., 7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill., USA.

• Life žurnale, kovo 23 d. "Skaitytųjų laišakai" skyrelyje buvo įdėtas sekančio turinio straipsnelis:

"Žinomų kalbininkų nuomone, tinkamiausia kalba ir tinkamiausias alfabetas sudaryti tarptautinei kalbai yra lietuvių kalba. Jokia kita gyva ar mirusi kalba neturi tokios puikios garsų sistemos, išvystytos ir išreikštos alfabetu". Pasirašo A. J. Norvesh, Glen Cove, N. Y.

• M. Rėklaitis, Chicago, mokėdamas prenumeratą už Dirvą, prisiuntė ir \$5.00 auką.

• V. P. Janulaitis, Chicago, mokėdamas prenumeratą už Dirvą, prisiuntė ir \$5.00 auką.

• J. Narūnė praneša, kad jos knygos Gintarėlės vertimas anglų kalba Ambarella išėjo iš spaudos ir galima gauti pirkti Drauge, 4545 W. 63rd St., Chicagoje. Knyga puošia gražios V. Stančikaitės iliustracijos. Kaina 1 doleris.

• Scrantono lietuviai per prelatą J. V. Miliauską bendriesiems lietuvių šalpos darbams — Balfui atsiuntė Velykų dovaną — 333 dolerių. Šios aukos daugumoje buvo surinktos Vasario 16 dienos proga. Prelatas panašiais Velykų murgučiais kasmet paremia Balfą.

• Marija Virbickienė yra centrinio Balf'o skyriaus New Yorko izdininkė ir uoli, ilgametė Balf'o rėmėja. Šiomis dienomis ji pervedė į Centro kasą skyriaus pinigų — 6,00 dolerių. Skyriui vadovauja judrusis Jonas Galminas, sekretorius — Liudas Norkus, vicepirmininkai: A. Diržys ir E. Kuluokienė.

KAZYS GENIS, Balf'o bei kitų lietuvių organizacijų veikėjas, dabar kandidatuoja į Cicero miesto Mokyklų Tarybą.

E. Šulaičio nuotrauka

PADIDINO VILTIES DRAUGIJOS ĮNAŠUS

Tad. Mečkauskas — \$10.00.
Aldona Rastenienė — \$25.00.
Ant. Garmus — \$10.00.
Danutė Senikienė — \$75.00.
Ant. Senikas — \$25.00.
Jurgis Ramanauskas — \$25.00.
Živilė Ramanauskaitė — \$25.00.
Regina Ramanauskaitė — \$25.00.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS VELYKINIAI SVEIKINIMAI — PRAŠYMAI

Vasario 16 Gimnazijos vadovybė, mokytojai ir moksleiviai nuoširdžiai sveikina šv. Velykų progą visus savo geradarius — būrelių narius su jų vadovais, o taip pat institucijas bei atskirus asmenis — ir linki Jiems džiaugsmingo ir palaimingo Aleliuja!

Siuos nuoširdžius visokeriopos palaimos linkėjimus lydi ir gilus dėkingumas bei viltis, kad tauriųjų rėmėjų geradaringumas dar labiau pasireikš dangiškosios malonės gaivinamas.

Šia proga noriu trumpai pabrėžti, kad pragyvenimui paskutiniaisiais metais žymiai pabrangus ir keitimo kursui į DM dolerio nenaudai pasireiškusi, būrelių aukų, jei jos normaliai ir visoje pilnumoje būtų siunčiamos, toli gražu nepakaktų metinėms išlaidoms padengti.

Todėl drauge su džiaugsmingu Aleliuja linkėjimų garsais kreipiamas ir visus lietuvius bei institucijas nuoširdus prašymas dar gausesnės paramos Vasario 16 Gimnazijai — lietuvių ugdytojams mūsų tremtinių jaunoje kartoje.

Tikimės, kad šis moksleivių vardu reikšiamas prašymas ras atgarsio Aleliuja paliestose širdyse ne tik nuolatinių Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų, bet ir tųjų, kurie iki šiol menkai ar visai dar nėra atlikę savo tautinės pareigos šio mokslo ir lietuvių ugdytųjų židinio atžvilgiu.

"Belskite ir bus jums atidaryta, prašykite ir bus jums duota"... Taigi su Aleliuja linkėjimais beldžiame ir prašome!

L. Gronis,
Vasario 16 Gimnazijos
Direktorius

• Antano Škėmos Raštų Išleidimo Fondui, surengto pianisto Andriaus Kuprevičiaus rečitalio Chicagoje proga, yra prisiūstas \$200 įnašas. Į šią sumą įeina Santaros - Šviesos Federacijai priklausančios pajamos, ponai L. Vanagaitienė, "Murgučio" vedėjai, priklausančios už skelbimus ir Andriui Kuprevičiui priklausiusio honoraro dalis. Norintieji prisidėti prie Antano Škėmos darbų išleidimo įnašus kviečiami siųsti Fondui adresu: dr. Jonas Valaitis, 5204 Ellington, Western Springs, Ill.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažiūstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Waukegane įvykusioje septintoji tautų šventėje lietuvių parodos kampelis, susilaukęs didelio susidomėjimo.

WAUKEGANO LIETUVIAI TAUTŲ ŠVENTĖJE

Kovo 24 d. Waukegane įvyko septintoji tautų šventė, kurioje aktyviai dalyvavo ir lietuviai. Ilgus metus šiai parodai vadovavusi šlietienė dėl ligos atsiskakė

šiais metais parodai vadovauti. Waukegano LB pirmininkas vet. gyt. Romas Giniotis pakvietė B. Kožičienę ir Dr. K. Giniotienę atstovauti lietuvius.

Susiorganizavusi moterų grupė surengė ne tik parodą, bet ir lietuviškų valgių stalą. Ežys su ežiukai (Giniotienės), beržo šaka (paruošta Morkūnienės), grybai (Grižienės), baravykai (Kružikienės) ir kiti mūsų moterų pagaminti valgiai viliojo pirkėjus ir per porą valandų stalas buvo tuščias.

Parodoje lietuvių stalas susilaukė nemaža komplimentų, originaliai paruoštas architektas E. Skališius iš surinktų apylinkės lietuvių eksponatų, buvo dėmesio centre. Ypač viliojo žiūrovus gintaro išdirbiniai.

Programoje lietuvius atstovavo iš Chicagos atvykusi E. Vaičiūnienės kanklininkių grupė ir tautinių šokių grupė "Bijūnas", vad. Milašiaus.

Waukegano visuo menė dėkinga V. Petrauskui, kuris yra visur ir visada su savo pagalba. Neklysiu, jei priskirsiu V. Petrauską vienai iš didžiųjų ašių šios apylinkės lietuvių gyvenime.

Ačiū ALB Waukegano skyriui, Skališiams, Petroliūnams, Butkienei, Šalnienėi, Barščiauskienei, Bračienėi ir visoms bei visiems, prisidėjusiems prie šios

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 22 D. Akademinių Sporto Klubo "Lituanica" Velykų šokių vakaras Lietuvos Auditorijoje.

BALANDŽIO 23 D. Lietuvos Dantų Gydytojų Draugijos koncertas-balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 D. ALVUDO šeimos šventė -- pavasario festivalis.

BALANDŽIO 28 D. Dantų Gydytojų Sąjungos ruošiamas kartūnų balius Western Ballroom salėje.

BALANDŽIO 28 - 29 d. XII-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių krepšinio varžybos.

BALANDŽIO 29 D. Korpl Grandies Murgučių Ritinėjimo žaidynės ir gražiausių murgučių konkursas Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 5 D. Lietuvos Dukterų Draugijos pavasario balius Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 6 D. J. Vėlbasio balieto studijos koncertas Jaunimo Centre.

GEGUŽĖS 6 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų Draugijos metinis šėimas, Marijos gimnazijoje

GEGUŽĖS 12 D. Dail Vytauto O. Virkau paroda Chicago Savings and Loan Ass'n Meno Galerijoje. Rengia Lietuvos Studentų Santara.

GEGUŽĖS 12 D. Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklų Motinų Klubo koncertas-balius.

GEGUŽĖS 20 D. Lietuvos Prekybos Rėmų metinis banketas Ambassador West viešbutyje.

BIRŽELIO 3 D. Vargoninkų Sąjungos 50 metų sukakties proga ruošiami "Mažoji dainų šventė" Marijos gimnazijos salėje.

BIRŽELIO 17 D. BALFO Chicagos apskrities piknikas Bučo darže, Willow Springs, Ill.

BIRŽELIO 23 D. Chicagos Lietuvių Moterų Klubo Gintaro balius South Shore Country klube.

šventės pasisekimo. Energinga valdyba su savo pirmininku Dr. R. Giniotiu vis plačiau ir plačiau garsina lietuvių vardą Waukegane ir apylinkėse. (bk)

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

• V. Banaitis balandžio 7 d. padarė pranešimą Bostono visuomenei. Visi klausytojai buvo labai patenkinti jo pranešimais ir džiaugėsi jo atsilankymu. Bostono visuomenė dėkinga už pakvietimą rengėjams — ALT Sąjungai ir LB Apyg. valdybai.

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui aukojo:

ALT S-gos Bostono skyrius 15 dol., Jonas Adamonis — 15 dol. Po 10 dol. aukojo — Ant. Matjoška, L. Lendraitis, K. Kriščiukaitis, V. Izbickas, C. Mickūnas, A. Bačiulis, Ed. Cibas, Ig. Vilėniškis. Po 5 dol. — J. Dačys, P. Ausiejus, Br. Bajerčius. Po 3 dol. — S. Minkus, R. Jasiūnas. Po 1 dol. — Baltušis.

Aukojusiems ne mažiau 10 dol. įteikiamos Lietuvos partizanų laisvės kovų dainos. Tą gražų dainų rinkinį Bostone galima gauti pas LNF atstovybės kasininką Romą Jasiūną, 253 Gold St., So. Boston, arba telefonu AN 9-1676.

• Jūrų skautų iškilmingas stovyklavietės atidarymas saloje įvyks birželio 23 ir 24 dienomis. Vietininkas Myk. Manomaitis su štabo nariais lankėsi uoste ir aptarė įvairius planus. Saloje stovyklavietės išplanavimą ruošia inž. E. Manomaitis.

• Muziko J. Gaidelio mokinių koncertas įvyko Tautinės Sąjungos namuose, balandžio 8 d. Gausus mokinių būrys gražiai pasirodė savo pasiektais laimėjimais.

• Inž. Eug. Bartkus, tarnybiniais reikalais atvykęs į Bostoną, lankėsi pas ALT S-gos veikėjus ir ta proga

per Ig. Vilėniškį ALT S-gos skyriui 50 dol. Inž. Eug. Bartkus yra Antano Olio portreto iškabinto Taut. Sąjungos namuose, mecenatas.

• Ignas Vilėniškis dėkoja visiems jį lankiusiems ligoje.

"Kantata apie Lietuvą"

Bostono Liet. Mišrus Choras, vad. muziko Julius Gaidelio, ruošiasi savo metiniam koncertui, kuris įvyks gegužės mėn. 20 d., So. Bostono Aukšt. Mokyklos auditorijoje.

Programoje: "Kantata apie Lietuvą", komp. J. Gaidelio muzika, poeto St. Santvaro žodžiai.

Tai bus vienas didžiausių lietuvių muzikos kūrinių, pritaikytas chorui su solistais, pastatytas šiame krašte. Susidomėjimas jau dabar yra didelis Bostono ir apylinkėse. Bilietai bus pradedami platinti neužilgo, kad norintieji gauti geresnės vietas, juos galėtų nusipirkti iš anksto.

Skautų Vyčių žodis

Kovo 31 d. penki Bostono jūrų budžiai davė skauto vyčių žodį.

Žodį davė Mykolas Manomaitis, Juozas Vaičiūrgis, Gintaras Čepas, Vytautas Jurgėla ir Kazys Gruzdas.

Žodžio iškilmes pravedė dr. V. Čepas. Dalyvavo P. Molis, S. Baltušis, A. Ščiuka ir P. Jančauskas.

Iškilmėms pasibaigus, visi buvo pakviesti pas p.p. Čepus, kur prie kavutės praleido dar valandėlę laiko besišnekučiuodami skautiškomis temomis.

P. Jančauskas

Cicero Aukšt. Lituanistikos Mokyklos direktorius kun. Petras Patlaba ir šios mokyklos buvęs mokytojų tarybos sekretorius J. Vasaitis, Vokietijoje ėjusio lietuvių laikraščio Mintis leidėjas, E. Šulaičio nuotrauka

GREETINGS and BEST WISHES
JUDGE
ALBERT A. WOLDMAN
JUVENILE COURT
WILLIAM GINTER
BAILIFF

To Our Friends and Patrons
GREETINGS and BEST WISHES
MELROSE DISTILLERS, INC.
GOLDEN WEDDING — ECHO SPRINGS
OLD CHARTER — MELROSE FARE
MACNAUGHTON ans LONG JOHN SCOTCH
PLEASE PATRONIZE THESE BRAND'S
CL 2-5700

Philadelphijos lietuviai prie vaišių stalo su V. Banaičiu (gale stalo), jam lankantis su pranešimu Philadelphiajoje, V. Gruzdžio nuotrauka